

Beslutningsforslag nr. B 18

Folketinget 2024-25

Fremsat den 24. oktober 2024 af Søren Egge Rasmussen (EL), Pelle Dragsted (EL), Jette Gottlieb (EL), Peder Hvelplund (EL), Rosa Lund (EL), Trine Pertou Mach (EL), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velasquez (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at give kommunerne bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af folketingsåret 2024-25 at fremsætte et lovforslag til ændring af lov om husdyrbrug, så kommunerne senest i 2025 gives

bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 113, folketingsåret 2019-20. Danmark er det land i verden, der producerer mest kød pr. indbygger, og i intet andet land i verden er der så mange svin pr. indbygger som i Danmark (»Forspringet øges: Danmark har verdens største produktion af kød«, www.dyrenesbeskyttelse.dk, den 21. februar 2024, og »Pig meat production in the European Union-27: current status, challenges, and future trends«, Af Mateos m.fl., *Animal Bioscience*, 2024, årgang 37, nr. 4, side 755-774. Over 10 år er antallet af store svinefabrikker med over 10.000 svin fordoblet i Danmark, så der i dag er mere end 5 millioner svin samlet på de store, koncentrerede bedrifter (»Færre svin og bedrifter med svin«, *Nyt fra Danmarks Statistik*, nr. 118, den 3. april 2023). Naboer, miljøet, naturen og biodiversiteten betaler ofte en høj pris for de gener, som især de store svinefabrikker forårsager.

I 2017 blev kommunerne begrænset i muligheden for at foretage konkrete vurderinger ud fra lokale hensyn i forbindelse med ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion. Det var en følge af blå bloks »Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke« fra den 22. december 2015, at lov om husdyrbrug blev ændret i 2017 (lov nr. 204 af 28. februar 2017). Kommunernes manglende mulighed for at afvise ansøgninger om markante udvidelser af husdyrbrug under samtidig hensyntagen til naboer, natur eller turisme medførte protester fra Kommunernes Landsforening, og efterfølgende har flere kommuner, herunder syv kommuner på tværs af landet, henvendt sig til Miljøministeriet (»Kommuner i opråd: Vi kan bare se på, at svinefarme udvider«, *Altinget*, den 15. august 2019).

Kommunernes mulighed for at foretage en konkret vurdering blev med loven reduceret og erstattet af generelle regler. Før lovændringen havde kommunalbestyrelserne flere muligheder for at afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrbrug med afsæt i en konkret lokal vurdering ud fra lokale argumenter, som at udvidelsen vil genere for mange borgere, eller at kommunen f.eks. bare ikke ønsker en markant stigning i antallet af grise i et bestemt område af hensyn til for eksempel turisme eller natur. Formålet med lovændringen var bl.a. at skabe større produktionsmæssig fleksibilitet for de danske husdyrproducenter. I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at ministeriet »... fastsætter regler om afskæringskriterier, tålegrænser, husdyrbrugs indretning og drift, tekniske løsninger, egenkontrolregler, krav til placering og udformning af bebyggelse m.v., med henblik på at kommunalbestyrelsen i mindre grad end i dag skal foretage konkrete vurderinger og fastsætte vilkår, idet der for en række

ke miljøpåvirkninger fastsættes de samme vilkår i nærmest alle godkendelser eller tilladelser« (L 114, folketingsåret 2016-17, folketingstidende.dk, tillæg A, side 17).

Med lovændringen har kommunerne mistet muligheden for at foretage en helhedsvurdering af den enkelte ansøgning. Det lokalpolitiske råderum i sager om udvidelse af husdyrproduktionen, f.eks. fra 5.000 grise til 40.000 grise, er dermed markant indskrænket, på trods af at sådanne udvidelser kan medføre meget store ændringer i lokalområdet med hensyn til øget støjniveau, øget lugtniveau og øget tung trafik i et område, som kommunen kunne have andre udviklingsplaner med, f.eks. udvikling af naturen og turisme.

Dette er, på trods af at der foreligger en voksende mængde dokumentation for, at det er forbundet med en sundhedsrisiko for naboer til store grisefabrikker som følge af øget støj, støv og lugt (»Sundhedsplagede naboer til svinefabrikker venter på Sundhedsstyrelsen«, af Kristian Sloth, *Herning Folkeblad*, den 27. januar 2020). Det gældende afstandskrav fra staldbygninger til privatboliger er i dag 50 m, så selv om naboer klager over sundhedsgener, kan en kommune med de gældende regler ikke afslå en ansøgning om en markant udvidelse af en svinefabrik, selv om den ligger i en landsby med en række nære naboer.

En kommune kan heller ikke afslå en ansøgning om udvidelse af husdyrproduktion med argumentet om, at vejene i området er smalle og befærdet af f.eks. eksempel skolebørn, ligesom kommunen ikke kan afslå en ansøgning med argumentet om, at den har andre udviklingsplaner for området som f.eks. natur, boliger eller turisme. Eneste undtagelse er afvisningsmulighederne i § 40 i husdyrsgodkendelsesbekendtgørelsen, som oftest ikke tages i brug grundet en frygt for sagsanlæg og juridiske gråzoner. Kommunerne er derfor sat skakmat og er tvunget til at lægge navn til tilladelser, som de potentielt ud fra en helhedsvurdering og af hensyn til f.eks. miljø, landskab og naboer ikke ønsker.

Kommunerne sætter i stigende grad individuelle mål om at blive klimaneutrale og nedsætte deres klimaaftryk – initiativer, der med god grund roses af regeringen og Folketinget. Forslagsstillerne mener, at kommunerne bør gives selvbestemmelsen tilbage, så de ud fra lokale forhold og egne klimamål igen får mulighed for at afslå ansøgninger om udvidelser af husdyrbrug. Forslagsstillerne mener således, at regeringen bør fremsætte et lovforslag til ændring af lov om husdyrbrug, så kommunerne senest i 2025 gives mulighed for ud fra en helhedsvurdering at afvise ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at give kommunerne bemyndigelse til ud fra en helhedsvurdering at kunne afslå ansøgninger om udvidelse af husdyrproduktion.

(Beslutningsforslag nr. B 18)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.